

Teoria generală a dreptului

Tematica

Ramurile de drept. Dreptul constituțional. Instituții naționale din România. Instituții internaționale – Consiliul Europei, Uniunea Europeană, NATO, ONU. Izvoare de drept internațional – rezoluții Consiliul de Securitate, cutuma, deciziile CEDO, tratatele UE. Izvoare de drept național – constituție, lege, decizii judecătorești. Aplicații în ramurile dreptului ale distincției dintre fapt/existență și drept/normativitate. Interpretarea textelor juridice – constituții, legi, contracte. Distincția dintre drept material și drept procedural. Modelul *common law* vs. modelul *civil law*. Distincția dintre drept public și drept privat. Distincția dintre drept civil și drept penal. Drept civil – persoanele și actul juridic civil, prescripția, nulitatea. Drept civil - obligații, drepturi reale, contracte, succesiuni. Procesul civil român – cererea de chemare în judecată, probele, excepțiile. Procesul civil român - Căile de atac în dreptul civil român (apel, recurs, contestație în anulare, revizuire). Recursul în interesul legii în materie penală și în materie civilă. Drept Penal general– infracțiunea, răspunderea penală. Drept penal special – infracțiuni contra vieții, infracțiuni contra patrimoniului. Procesul penal român –fazele procesului penal, probele în procesul penal, măsurile preventive. Procesul penal român - căile de atac (apel, recurs, revizuire, contestație în anulare). Proceduri judiciare în fața Curții Europene a Drepturilor Omului. Proceduri judiciare în fața Curții Europene de Justiție. Drept administrativ – natura actului administrativ și contenciosul administrativ. Ordinea juridică a UE. Raporturile dintre sistemul juridic al UE și sistemul de drept intern. Ordinea juridică a UE – tratatele, Carta drepturilor fundamentale a UE, regulamentele, directivele, deciziile, hotărârile Curții de Justiție a UE.

Bibliografia

Doctrină

- Bram Akkermans, Jaap Hage, (ed), Introduction to Law, Springer, 2015
- Frederick Schauer, Thinking like a lawyer. A new introduction to legal reasoning, Harvard University Press, 2009
- H.L.A. Hart, The concept of law, Oxford University Press, ediția a II-a, 1994
- Frederick Schauer, Playing by the rules. A Philosophical Examination of Rules Based Decision-making in Law and in Life, Clarendon Press, 1991
- Neil MacCormick, Legal Reasoning and Legal Theory, Clarendon Press, 1978
- Carla Alexandra Anghelescu, Gabriel Boroï, Curs de drept civil. Partea generală, Editura Hamangiu, ediția a 2-a revizuită și adăugită, 2012
- Carla Alexandra Anghelescu, Gabriel Boroï, Bogdan Nazat, Curs de drept civil. Drepturile reale principale, Editura Hamangiu, ediția a 2-a revizuită și adăugită, 2013
- Răzvan Dincă, Contracte civile speciale în noul Cod civil. Note de curs, Editura Universul Juridic, 2013
- Andrei Marmor, Interpretation and Legal Theory, Ed. a II-a, Hart Publishing, 2005
- William Twining, Rethinking Evidence. Exploratory Essays, ediția a 2-a, Cambridge University Press, 2006
- Joseph Raz, Practical Reason and Norms, ediția a 2-a, Oxford University Press, 1999
- Patrick S. Atiyah, 'Form and Substance in Legal Reasoning: the Case of Contract' în *The Legal Mind. Essays for Tony Honoré*, Neil MacCormick, Peter Birks (ed.), Clarendon Press, 1986
- Patrick S., Atiyah, Robert S. Summers, Form and Substance in Anglo-American Law, Clarendon Press, 1987
- William Twining (ed.), Legal Theory and Common Law, Basil Blackwell, 1986

Legislație

- Constituția României din 1991, revizuită în 2003
- Codul penal român
- Codul civil român
- Codul de procedură penală român

Codul de procedură civilă român

Jurisprudență

Decizii ale Curții Europene a Drepturilor Omului - <http://hudoc.echr.coe.int>

Decizii ale Înaltei Curți de Casație și Justiție – www.scj.ro

Decizii ale Curții Supreme a SUA – www.oyez.org

Decizii ale Curții Constituționale a României – www.ccr.ro

Drept constituțional comparat

Tematica

Conceptele de constituție și sistem de drept. Conceptul de domnie a legii (*rule of law*). Metode de interpretare a textelor normative – constituții, legi, contracte. Tratatul UE. Convenția drepturilor omului. Carta ONU. Constituție scrisă (SUA, Germania, Franța) vs. Constituție cutumiară (Regatul Unit). Puterea legislativă națională. Parlamentul European și Consiliul UE. Puterea executivă națională și Comisia UE. Autoritatea judecătorească și funcția judiciară în statul de drept. Autoritatea judecătorească și protecția drepturilor fundamentale. Principiul separației puterilor în stat. Legitimitatea controlului de constituționalitate a legii. Modele de verificare a constituționalității legilor – american vs. european. Judecătorul de drept comun și judecătorul constituțional – numire, atribuții, rol în statul de drept. Jurisdicții cu atribuții de verificare a constituționalității - abordare comparativă– Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Curtea Europeană de Justiție, Curtea Constituțională a României, Consiliul Constituțional Francez, Tribunalul Constituțional Federal German, Curtea Supremă a SUA. Stat federal (SUA, Rusia) vs. stat unitar (Franța, România). Referendumul ca modalitate de exercitare a suveranității naționale. Sistemul electoral. Natura drepturilor fundamentale și deosebirea față de drepturile “ordinare”. Dreptul la viață și interzicerea torturii în jurisprudența Curții europene a drepturilor

omului. Libertatea de expresie – jurisprudența Curții Supreme a SUA. Libertatea de exprimare. Dreptul la un proces echitabil în jurisprudența Curții europene a drepturilor omului. Libertatea de gândire, conștiință și religie în jurisprudența Curții europene a drepturilor omului. Egalitatea în fața legii. Dreptul de proprietate în jurisprudența Curții europene a drepturilor omului. Accesul la educație. Constituționalizarea dreptului UE – principiul efectului direct al dreptului UE în dreptul intern al statelor membre și principiul supremației dreptului UE față de dreptul intern al statelor membre

Bibliografie

Doctrină

- Mark V. Tushnet, *Advanced Introduction to Comparative Constitutional Law*, Edward Elgar, 2014
- Cristoph Grabenwarter, *European Convention of Human Rights: Commentary*, Hart, Beck, Nomos, 2014
- Corneliu Bîrsan, *Convenția Europeană a drepturilor omului. Comentariu pe articole*, ed. a II-a, CH Beck, 2010
- Ioan Muraru, Elena-Simina Tănăsescu, *Drept constituțional și instituții politice*, Ed. 15, vol. I, C.H. Beck, 2016
- Ioan Muraru, Elena-Simina Tănăsescu, *Drept constituțional și instituții politice*, Ed. 14, vol. II, C.H. Beck, 2013
- Thomas Fleiner, Mark Tushnet, Cheryl Saunders (ed.), *Routledge Handbook of Constitutional Law*, Routledge, 2013
- Larry Alexander (ed.), *Constitutionalism: Philosophical Foundations*, Cambridge University Press, 1998
- Frederick Schauer, 'An Essay on Constitutional Language', *UCLA Law Review*, volumul 29, 1982
- Antonin Scalia, 'The Rule of Law as a Law of Rules', *The University of Chicago Law Review*, volumul 56, 1989

Antonin Scalia, *A Matter of Interpretation. Federal Courts and the Law*, Princeton University Press, 1997

Cass R. Sunstein, *Legal reasoning and political conflict*, Oxford University Press, 1996

Laurence H. Tribe, Michael C. Dorf, 'Levels of Generality in the Definition of Rights', *Cornell Law Faculty Publications*, volumul 57, 1990

Senia Costinescu, Karoly Benke, 'Efectele deciziilor Curții Constituționale pronunțate în temeiul art. 146 lit. d) din Constituția României în dinamica aplicării lor', *Dreptul*, nr.10/2012

Ronald Dworkin, *Justice in Robes*, Harvard University Press, 2006

Bogdan Iancu, *Legislative Delegation. The Erosion of Normative Limits in Modern Constitutionalism*, Springer-Verlag, 2012

Legislație

Constituția României din 1991, revizuită în 2003

Convenția Europeană a Drepturilor Omului

Codul penal român

Codul civil român

Codul de procedură Penală român

Codul de procedură civilă român

Jurisprudență

Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului – www.echr.coe.int

Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene – www.curia.eu

Jurisprudența Curții Constituționale a României – www.ccr.ro

Principii ale Dreptului European

Tematica

Istoricul integrării europene. Dreptul constituțional al Uniunii Europene. Departajarea de competențe între Statele Membre și Uniunea Europeană. Efectul direct al dreptului UE în ordinea juridică națională. Supremația dreptului UE din perspectiva Curții de Justiție a Uniunii Europene. Receptarea dreptului UE în Statele Membre – perspectiva curților constituționale și/sau supreme ale Statelor Membre. Perspectiva Curții Constituționale a României asupra raportului dintre dreptul UE și dreptul românesc. Protecția drepturilor fundamentale în Dreptul UE. Aderarea UE la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor și a libertăților fundamentale. Libertățile fundamentale de circulație în dreptul Uniunii Europene – libertatea de circulație a bunurilor, a serviciilor, a lucrătorilor și a capitalurilor. Politicile în materia concurenței în dreptul UE. Instituțiile fundamentale ale UE – Parlamentul European, Consiliul UE, Consiliul European, Curtea de Justiție a Uniunii Europene, Comisia Europeană. Procesul legislativ în cadrul UE. Rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene în asigurarea domniei legii. Atribuțiile Curții de Justiție a Uniunii Europene. Rolul mecanismului întrebării preliminare în asigurarea uniformității dreptului Uniunii Europene. Raportul dreptului UE cu dreptul internațional

Bibliografia

- Paul Craig, *The Lisbon Treaty, Law, Politics and Treaty Reform*, Oxford University Press, 2010
Paul Craig, *EU Administrative Law*, Oxford University Press, 2006
Paul Craig, Grainne de Burca, *EU LAW. Text, Cases, and Materials*, Ediția a VI-a, Oxford University Press, 2015
Sacha Prechal, *Directives in EC Law*, 2th Edition, Oxford University Press, 2005
Gabriela Zafir, *Curtea Constituțională a României și procedura întrebărilor preliminare. De ce nu?*, *Revista Română de Drept European*, nr. 5/2011

Anne-Marie Slaughter, Alec Stone Sweet, Joseph Weiler (ed.), *The European Court and National Courts—Doctrine and Jurisprudence. Legal Change in Its Social Context*, Oxford University Press, 1998

Takis Tridimas, *The General Principles of EU Law*, Oxford University Press, ediția a II-a, 2006

Beatrice Andreșan-Grigoriu, *Procedura hotărârilor preliminare*, Editura Hamangiu, București, 2010

Paul Craig, *The ECJ and Ultra Vires Action: A Conceptual Analysis*, *Common Market Law Review*, volumul 48, 2011

Elena-Simina Tănăsescu, *Despre constituționalizarea dreptului european*, *Revista Română de Drept Comunitar*, nr. 2/2008

Paul Craig, Grainne De Burca, *The Evolution of EU Law*, ediția a II-a, Oxford University Press, 2011

Pavlos Eleftheriadis, *The Direct Effect of Community Law: Conceptual Issues*, *Yearbook of European Law*, volumul 16, 1996

Augustin Fuerea, *Dreptul Uniunii Europene – principii, acțiuni, libertăți*, Ed. Universul Juridic, 2016

Mihai Șandru, *Respingerea de către Curtea de Justiție a unor trimiteri preliminare de la instanțe judecătorești din România*, *Revista Română de Drept European*, nr. 2/2011

Elena Simina Tănăsescu, *Carta drepturilor fundamentale a UE: avantajele și efectele ei pentru cetățenii europeni*, *Revista Română de Drept European*, nr.4/2010

Legislație

Tratatul privind Uniunea Europeană

Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene

Convenția europeană pentru apărarea libertăților și a drepturilor fundamentale

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene

Constituția României din 1991, revizuită în 2003

Jurisprudență

Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene – www.curia.eu

Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului – www.echr.coe.int

Jurisprudența Curții Constituționale a României – www.ccr.ro